

Katedra za socijalnu medicinu i epidemiologiju (Faculty department for social medicine and epidemiology)

Anto Jonjić

Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije
Odjel socijalne medicine

Kratka povijest razvitka katedre

Osnutkom Medicinskog fakulteta u Rijeci godine 1955., nastava iz higijene i socijalne medicine organizirana je prema uzoru na Medicinski fakultet u Zagrebu. Predviđena je jedna katedra, i to Katedra za higijenu i socijalnu medicinu i jedan istoimeni predmet, kojima je trebalo obuhvatiti nastavu disciplina pretežno preventivna obilježja. Takvo je rješenje tada bilo logično. Predavači i asistenti dolazili su u Rijeku i povremeno održavali nastavu. Navedene predmete predavali su nastavnici prof. dr. Branko Kesić i doc. dr. Branko Cvjetanović iz Škole narodnog zdravlja »Andrija Štampar« u Zagrebu.

Godine 1961. prof. dr. Hinko Emili postavljen je za stalnog nastavnika na Katedri za higijenu i socijalnu medicinu, tako da su nastavnici iz Zagreba prestali dolaziti. Međutim, sustav nastave nije se bitno promijenio. Nastava je povjerena jednome nastavniku, a kao pomoć u nastavi postavljeno je pet honorarnih asistenata s po deset sati rada tijekom godine. U akademskoj godini 1960./61. za predstojnika Katedre za higijenu i socijalnu medicinu izabran je prof. dr. Hinko Emili, koji je obavljao dužnost načelnika Higijensko-epidemiološke službe u Zavodu za zaštitu zdravlja u Rijeci. Te godine izabran je i za honorarnog izvanrednog profesora za predmete Socijalna epidemiologija i Socijalna biologija na Školi narodnog zdravlja »Andrija Štampar« u Zagrebu. Odlukom Fakultetskog vijeća godine 1960., nastava iz predmeta Socijalna medicina i organizacija javnoga zdravstva povjerena je dr. Kajetanu Blečiću kao honorarnome predavaču. Godine 1963. dr. Kajetan Blečić izabran je za višeg predavača za predmet Higijena i socijalna medicina, i to za uže područje Javno zdravstvo. Za izvanrednog profesora socijalne medicine i higijene te ujedno za predstojnika Katedre za Higijenu i socijalnu medicinu za predmet Socijalna medicina i organizacija zdravstva, dr. Kajetan Blečić izabran je godine 1973.

Nastavna djelatnost

Teoretska i praktična nastava iz predmeta Higijena i socijalna medicina, izvodi se u Zavodu za zaštitu zdravlja Rijeka, u njegovim laboratorijima, kabinetima, dispanzerima i ambulantomama.

Godine 1966. Dom zdravlja Labin izabran je za nastavnu bazu primarne zdravstvene zaštite za provođenje stručne terenske prakse, s voditeljom dr. Linom Peršićem i suradnicima dr. Nikolom Barićem, dr. Nikolom Gržaljkom i dr. Erisom Matrljanom. Od tada studenti Medicinskoga fakulteta u Rijeci, internatski provode stručnu praksu u primarnoj zdravstvenoj zaštiti tijekom dvaju tjedna.

Općim napretkom društva i službe, posebno napretkom preventivne medicine i njenim proširenjem na sva područja medicinske znanosti i prakse, izmijenjena je slika nacionalne patologije, riješeni su neki stari problemi, ali su se pojavili novi koji su zahtijevali nužne promjene u nastavnim programima iz Higijene i socijalne medicine.

Prof. dr. Kajetan Blečić bio je voditelj Katedre do 1983., kada je otišao u mirovinu. Te je godine Fakultetsko vijeće za voditelja Katedre za socijalnu medicinu i zdravstvenu ekologiju izabralo prof. dr. Antu Jonjića, koji je i danas na toj dužnosti. Savjet Medicinskoga fakulteta godine 1983. izabrao je prof. dr. Antu Jonjića za prvog predsjednika Poslovnog odbora Medicinskog fakulteta s četverogodišnjim mandatom. Od 1983. do 1987. prof. dr. Anto Jonjić bio je voditelj poslijediplomskog studija iz Socijalne medicine i socijalne psihijatrije. Godine 1987. izabran je za prodekana za nastavu i studentska pitanja, 1989. produljen mu je mandat za još dvije godine.

Već su 1964. u organizaciji Zavoda za zaštitu zdravlja u Rijeci organizirane prve specijalizacije iz opće medicine, s tim da su liječnici radili na svome radnome mjestu, a izvan radnog vremena sudjelovali u organiziranoj nastavi. Poslije, specijalizacija iz opće medicine poprima posve novu kvalitetu. Domu zdravlja Labin, kao nastavnoj bazi, povjerena je organizacija i provođenje specijalizacije, uz potporu i sudjelovanje svih članova Katedre. Od 2005. godine, poslijediplomski specijalistički studij obiteljske medicine provodi se ponovno u Domu zdravlja Rijeka.

Jedan od najvećih uspjeha Katedre zasigurno su Dani primarne zdravstvene zaštite, tradicionalni znanstveni skup koji se održava u Labinu. Sve širi krug sudionika iz zemlje i inozemstva pridonio je

da je ta tradicionalna manifestacija dobila međunarodno obilježje. Za sve uspjehe rada i suradnje u Domu zdravlja Labin zaslužan je prof. dr. Lino Peršić sa svojim suradnicima.

Dom zdravlja Pazin nastavna je baza Medicinskoga fakulteta u Rijeci za primarnu zdravstvenu zaštitu na Katedri za socijalnu medicinu i zdravstvenu ekologiju od 27. srpnja 1985. Zahvaljujući radu organizacije primarne zdravstvene zaštite na području općine Pazin, Dom zdravlja Pazin postao je godine 1984. »demonstration area«, odnosno »pilot area« Svjetske zdravstvene organizacije za praktično ostvarivanje ciljeva »Zdravlje za sve do 2020. godine. Za svu suradnju i uspjehe napretka Doma zdravlja Pazin moramo zahvaliti neumornom djelatniku u zdravstvu doc. dr. Anti Bartoliću.

Zbog opterećenja Katedre za socijalnu medicinu i zdravstvenu ekologiju, složenosti organizacije rada, potreba u razvoju zdravstvene službe te uspješnoga znanstvenog i stručnog razvoja, na Fakultetskom vijeću Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 1. ožujka 2003. postojeća Katedra razdvaja se u dvije katedre u Nastavnome zavodu za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije Rijeka, i to na Katedru za socijalnu medicinu i epidemiologiju i Katedru za zdravstvenu ekologiju. Treća katedra osniva se u Domu zdravlja Rijeka kao Katedra za obiteljsku medicinu, gdje se provodi obiteljska medicina i primarna zdravstvena zaštita.

Nastavni i znanstveni planovi

Javno zdravstvo u društvu obuhvaća sustav mjera koje se nalaze u gotovo svakom području ljudske djelatnosti, da bi osigurale i poboljšale zdravlje pučanstva. Stoga Nastavni zavod za javno zdravstvo kao stručna, znanstvena i nastavna ustanova, organizira aktivnosti na zaštiti i unapređenju zdravlja pučanstva, na smanjenju pobola, prijevremena umiranja i invalidnosti. Mjere intervencije usmjerene su na osnovna područja zdravlja, uključujući životne navike i okoliš.

Suvremeno javno zdravstvo bavi se organizacijom zdravstvene zaštite, racionalnim gospodarenjem u zdravstvu, planiranjem, provedbom i ocjenom uspješnosti pojedinih programa te zdravstvenom zaštitom u cjelini. Javno zdravstvo dinamična je medicinska disciplina. Uporedo s društvenim razvojem, sve se više sustavno govori i piše o odnosima medicine i društva. Zbog toga cijelo područje doživljava trajne promjene u sadržaju, metodama i tehnologiji.

Nastavni zavod za javno zdravstvo, kao najveća i glavna nastavna baza Medicinskoga fakulteta iz primarne zdravstvene zaštite, radi će na unapređenju nastave iz preventivne medicine. U nastavi na Fakultetu od prve do posljednje godine studija uvest će suvremeni nastavni program na principima prevencije obolijevanja i ukazati na važnost odnosa između zdravlja i bolesti u strukturi i organizaciji društva.

Kontakt osoba:

Prof.dr.sc. Anto Jonjić, dr.med.

Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

Odjel socijalne medicine

Krešimirova 52a

Rijeka

tel. 051/358-799

E-mail: savjetnik@zzjzpgz.hr